

De quina manera Joaquín Sáez Merino va planificar el desmantellament de TYCESA

L'estocada a l'imperi Lois

Després d'haver gaudit de milionàries subvencions estatals, Joaquín Sáez Merino ha decidit desmantellar Textiles y Confecciones Europeas (TYCESA). Les seues promeses de manteniment de llocs de treball han caigut en l'oblit.

S'esgotava el mes de juny del 1984 i, en un sopar-homenatge a l'empresari valencià Joaquín Sáez Merino, algú li va preguntar al protagonista nocturn quina era la seua fórmula per a solucionar els problemes econòmics d'Espanya. Don Joaquín, president de l'empresa Textiles y Confecciones Europeas, SA (TYCESA), premi Empresa Exemplar de l'European Management Forum, "Triunfador de 1981" de la revista *El Europeo* i amb diversos premis a l'exportació concedits per la Cambra de Comerç de València —encara hauria de rebre el 1986 el Premio Seguro—, va contestar sense dubtar: "Treballar més i gastar menys".

Ara, sis anys després, aquest empresari de 62 anys, natural de Millars (Canal de Navarrès) ha presentat un expedient d'extinció d'ocupació que, si es du a la pràctica, comportaria la pèr-

dua de 747 llocs de treball (el 57% del total de la plantilla) i significaria el desmantellament de la que va ser la primera empresa exportadora del País Valencià i la quarta marca mundial de pantalons vaquers.

Prototip de *self-made-man*, Joaquín Sáez Merino es va iniciar en el món dels negocis de la mà del seu germà Manuel. Tots dos compartirien interessos i adoptarien l'estructura familiar per a les seues societats fins que el 1977 Joaquín es va quedar amb TY-

CESA i Manuel amb l'empresa Sáez Merino, SA. Amb una facturació de 15.000 milions de pessetes i exportacions per valor de 2.300 milions, es va centrar en la fabricació i comercialització en exclusiva de la marca Lois per a l'estat espanyol i Canadà. Els seus productes també apareixen sota les marques Cimarrón, Caroché i Krony. Les últimes incursions de Sáez Merino, SA, a l'estranger han estat la constitució de dues *joint-ventures*, una amb plantes de producció a les

ciutats soviètiques de Leningrad i Tas-
kent i l'altra a Mèxic, a l'estat de Zaca-
tecas.

TYCESA, per contra, ha aconseguit
fer-se amb una estructura internacio-
nal que s'escampa a l'estranger amb
participacions a països tan dispars
com Xile, Austràlia, Brasil, Itàlia,
Finlàndia, Noruega, Bèlgica, Estats
Units i Dinamarca. Un negoci amb
una facturació pròxima als 12.000 mi-
lions de pessetes i un volum d'expor-
tació superior als 6.200 milions de
pessetes, el 28% de les quals té per
destinació la RFA, el 17% França, el
13% Portugal i l'11% els membres del
Benelux. Un entramat en el qual Joa-
quín Sáez Merino apareix com a pre-
sident de TYCESA, Ibérica de Con-
fecciones SA i Textil Navarrés, SA,
societats complementàries que li han
permès fer-se amb una quota conside-
rable del mercat de roba de cotó sota
les marques Lois (excepte Espanya i
Canadà), Alton, Francis Montesinos,
Gigante, Old Chap, Rio Grande i Ri-
solutto, a més de comercialitzar sota
llicència Coca Cola i Gloria Vander-
bilt. També sota llicència ha comer-
cialitzat fins al 1989 la marca Wrang-
ler.

Precisament ha estat la forta entrada
de marques estrangeres el que ha pro-
vocat un nou repartiment de la quota
de mercat a l'estat espanyol, unes ven-
des que Lois va liderar fins al 1987,
any en què Levi Strauss va ocupar el
primer lloc de *ranking*. Després vin-
drien les incursions de Marlboro i
Greens fins que les tres multinacio-
nals es van fer amb el 40% del total
del mercat interior.

UNA DESFETA PROGRESSIVA

La pregunta que flota en aquest mo-
ments en ambients empresarials és de
quina manera una firma d'aquestes ca-
racterístiques i un passat avalat pels
beneficis ha pogut arribar a plantejar
el desmantellament de la major part
del seu procés productiu. Per més que
la direcció de l'empresa justificara
l'expedient de suspensió de paga-
ments, presentat el passat 5 d'abril da-
vant la impossibilitat d'afrontar els
seus deutes, per motius de "pèrdua de
competitivitat exterior, a causa de
l'enfortiment de la pesseta i a la pen-
etració en el mercat europeu de produc-
tes provinents de països amb baix

cost d'obra", hi ha indicis que qüestion-
nen aquest argument. Les xifres apun-
tades a la documentació —deutes per
valor de 5.900 milions de pessetes, ac-
tius de 13.700 milions i 3.800 milions
de pessetes per cobrar— no poden ser
fruit d'una conjuntura momentània i
sobretot es contradiuen amb les previ-
sions de la mateixa direcció.

De fet, quan TYCESA va vendre el
passat mes de maig la seua secció de
filatura —integrada per Cointex Bun-
yol, Tycesa Alginet, Textiles Játiva,
Tycesa Navarrés i Tycesa Millares— al
grup basc TAVEX-Algodonera de San
Antonio, operació per la qual, segons
fonts sindicals, va rebre 4.500 milions
de pessetes, un document intern de
l'empresa assenyalava que la venda
"serviria per al refinançament de la
companyia".

Aquest text recollia que, d'acord
amb la nova situació al mercat, amb
les vendes s'establí un pla comerci-
al consistent a potenciar la xarxa comer-
cial estatal, desenvolupar les franquí-
cies amb marques pròpies, obrir una
xarxa de tendes pròpies i traure al
mercat productes de nou disseny per
atacar el segment de la moda. Aques-
tes decisions tenien com a objectiu,
segons TYCESA, "evitar la pèrdua
dels llocs de treball" i assegurar "que
la capacitat de producció futura serà la
suficient per a les vendes esperades".
Perquè, com assegurava aleshores
l'empresari de Millars, "el futur de
l'empresa està en el seu origen, la con-
fecció".

No ha passat un any i Joaquín Sáez
Merino ha incomplert les seues prome-
ses i també es contradiu amb les prò-
pies previsions de vendes. Així, se-
gons reflecteixen els documents in-
terns de l'empresa, el conjunt de mar-
ques comercialitzades per TYCESA
van suposar la venda d'1.492.200 uni-
tats durant la campanya d'hivern del
1988 i més de dos milions en el ma-
teix període del 1989. Les campanyes
d'estiu han passat de 2.306.200 unitats
venudes el 1989 a unes previsions de
2.186.000 per a enguany. La xifra
conjunta de les dues temporades pre-
senta, per tant, un augment de les ven-
des que no justifica la decisió de des-
fer la producció.

Aquestes dades reafirmen la teoria
mantinguda pels sindicats, on s'apunta
que el veritable objectiu de Joaquín
Sáez Merino és desfer-se de tot el pro-

cess productiu per quedar-se únicament
amb la comercialització dels produc-
tes. Segons **Vicent Rodríguez**, mem-
bre de la delegació de tèxtil de
CCOO, "des de la venda de la secció
de filatura a Tavex, l'empresari, cada
vegada que els treballadors hem den-
nunciat maniobres, sempre ha mani-
festat que el futur estava clar i ha acu-
sat els sindicats de desestabilitzar
l'empresa".

D'altra banda, els sindicats també
són crítics amb els tipus de gestió, ex-
cessivament paternalista i antiquada,
realitzada per Joaquín Sáez Merino.
"Una empresa de les característiques
de TYCESA", assenyalava V. Rodrí-
guez, "no pot actuar moguda única-
ment per la voluntat del seu empresari
i sense un equip directiu. TYCESA
encara manté una estructura familiar
quan la seua dimensió va molt més
enllà".

EL POU SENSE FONS DE LES SUBVENCIONS ESTATALS

Com tantes altres empreses dels Paï-
sos Catalans, TYCESA va decidir
traure el màxim suc possible a les
subvencions contemplades en el Pla
de Reconversió Tèxtil, a través del
qual el Ministeri d'Indústria va arbi-
trar tota una sèrie de subvencions a
aquelles societats que volien millorar
la seua gestió i presentaven plans
d'expansió, de renovació tecnològica i
projectes d'intangibles, imatge, dis-
seny i moda. Eren, per tant, fons desti-
nats a empreses en expansió.

De les bones intencions de l'admi-
nistració central va saber beneficiar-se
àmpliament TYCESA. Des del 1983
al 1985 l'empresa que capitaneja Joa-
quín Sáez Merino es va beneficiar
amb subvencions per valor de
751.075.000 de pessetes alhora que el
comitè executiu del Pla va proposar la
concessió de respectius crèdits a cà-
rrec del Banco de Crédito Industrial
per dues quantitats de 345 i 300 mi-
lions de pessetes respectivament.

En total, quasi 1.400 milions de pes-
setes que van anar a les arques de TY-
CESA, als quals cal afegir dues ajudes
de "formació a la qualitat industrial"
precedents de l'Institut de la Mitjana i
Petita Empresa Valenciana (IMPIVA)
per un valor total de 2.200.000 de pes-
setes.

En aquest conjunt d'operacions va

INGRESSOS

AJUDES ESTATALS CONCEDIDES A TYCESA (1983-1985)

DATA	QUANTIA	RESOLUCIÓ
19-1/83	93.730.000	Subvenció
	151.650.000	Subvenció
	345.000.000	Crèdit
23-3/83	11.290.000	Subvenció
2-2/84	202.580.000	Subvenció
19-1/83	10.200.000	Subvenció
	3.750.000	Subvenció
27-10/85	91.300.000	Subvenció
	181.575.000	Subvenció
	300.000.000	Crèdit
	751.075.000	Total Subvencions
	645.000.000	Total Crèdits (Banco de Crédito Industrial)
TOTAL	1.396.079.000	

AJUDES AUTONOMIQUES (IMPIVA)

1986 2.200.000.
(Ajudes a la qualitat industrial)

INGRESSOS OBTINGUTS PER VENDES AL GRUP TAVEX de les societats:

Cointex Bunol
Tycesa Alginet
Textiles Játiva
Tycesa Navarrés
Tycesa Millares

4.500.000

PATRIMONI

MARQUES COMERCIALIZADES PER TYCESA

IL·LIMITAT

- Lois (execpte Espanya i Canadà)
- Alton (Únicament mercat espanyol i canadenc)
- Francis Montesinos
- Gigante
- Old Chap
- Risolutto

LLICENCIADA

- Gloria Vanderbilt
- Coca Cola
- Wrangler (fins el 31/12/89)

TEXTILES Y CONFECCIONES EUROPEAS (TYCESA)

Administrador únic
JOAQUIN SÁEZ MERINO

PARTICIPACIÓ DE TYCESA EN FILIALS A L'ESTRANGER

- Tycesa Chile S.A.
- Tycesa Brasil Industria de Confeccoes Ltd.
- Lois Australia Pty Ltd
- Tycesa Italia, SRL
- Tycesa Finland OY
- Lois Norway A/S
- Jeans Sport Wear USA
- Tycesa Denmark A/S

Facturació

15.000 milions

Exportació respecte importació
39%

Principals estats als que exporta
RFA, Portugal, França, Benelux.

PRINCIPALS DEUTES (en milions de peses)

Banco de Crédito Industrial	750
Banco Central	357
Banesto	292
BBV	225
Banco del Progreso	229
Banco de Crédito y Comercio	198
Banco Herrero	178
Banco Credit Lyonnais	117
Banco Hispano	115
Banco Pastor	98
Banco Popular Industrial	79
Banco Zaragozano	72
RSP	74
José Serra Vidal	29
Puigneró	17
Pol Silvester	16
Sesime	14
Bosch Mir	12
Ismar Moda	10
Fabra y Coats	8
Hisenda	250
Seguretat Social	350

EXPEDIENT EXTINCIÓ D'Ocupació

CENTRE	PLANTILLA ACTUAL	PROPOSTA REGULACIÓ
Administració central i comercial	167	60
Quart de Poblet (magatzem central)	45	44
montcada (direcció i estudi)	55	53
Quart Poblet (magatzem de primeres matèries)	18	18
Montcada Confecció	215	215
Requena fàbrica	308	308
Villarobledo fàbrica	49	49
Baeza fàbrica	446	—
TOTAL TREBALLADORS AFECTATS	747	
% respecte plantilla actual	57%	

CONSEQUÈNCIES SUSPENSIÓ DE PAGAMENT

Papallones

Levi Strauss, Marlboro i Greens han desbancat Loís a Espanya.

intervenir decisivament el despatx d'advocats ubicat a la plaça d'Alfons el Magnànim 5, des d'on els seus titulars, els advocats **David Castillo, Manuel Calvé i Pere Agramunt** s'encarregaven de formalitzar les peticions de les subvencions. El mateix equip, exepte Agramunt, que ara ha elaborat l'auditoria sobre la qual TYCESA ha presentat la seua suspensió de pagaments i el consegüent expedient de regulació. Un estudi que, segons el mateix autor, l'auditor **Rafael Tormo Aguilar**, "es basa en la revisió limitada dels balanços i comptes d'explotació de pèrdues i guanys" i que no és acceptat pels treballadors per considerar-lo parcial i sense fiabilitat. Per contra, els sindicats demanen que siga l'administració qui encarregue una nova auditoria.

Junt amb aquestes injeccions de capital, TYCESA es va beneficiar també dels beneficis fiscals derivats de la fusió per absorció de les empreses Textil Millares, Cía Industrias Textiles SA i Textil Navarrés (Expedient 362, del 19-I-1983) i el 1985 es va acollir a la declaració d'"indústria de temporada",

la qual cosa el va exonerar del pagament de les quotes a la Seguretat Social durant períodes de 60 dies i la consegüent modificació de les relacions laborals en períodes de mig any.

Ara els treballadors critiquen la gestió que s'ha fet d'aquests tractaments proteccionistes i de la nul·la repercussió que ha tingut en el manteniment dels llocs de treball de la plantilla, principal sacrificada en l'expedient de regulació d'ocupació que ara ha presentat TYCESA.

Des de fonts sindicals el tema no es veu com una conseqüència més de la crisi global que travessa el sector tèxtil, sinó que "és el fruit d'una visió de futur de l'empresa on no entra en els plans del seu propietari que es mantinguen ni la mà d'obra ni la producció. Per contra, la voluntat empresarial és convertir TYCESA en una multinacional que controle únicament la comercialització. El problema és que no sabem on es farà a partir d'ara el producte si l'empresa es desfà de tota la seua secció productiva", manifesta V. Rodríguez.

Tampoc el govern valencià ha vist amb bons ulls la decisió de Joaquín Sáez Merino. Així, el portaveu de l'executiu, Emèrit Bono, manifestava el passat 10 d'abril que "al govern el sorprenia negativament la suspensió de pagaments presentada per TYCESA. L'empresa s'havia recuperat en l'últim any i manifestava una marxa positiva".

A aquestes declaracions, a les quals cal afegir el pronunciament negatiu a la restricció de plantilla des de la Conselleria de Treball, s'han agafat com a un ferro roent els treballadors. Paradoxalment, el titular d'aquest departament, Miquel Domènech, va treballar fins al 1983 a TYCESA.

L'empresa, en un últim intent, ha provat que els bancs creditors renoven la seua confiança i concedesquen crèdits per valor de 700 milions de pessetes, dels quals 500 serien per a mantenir l'activitat i 200 per al relançament publicitari. Una operació que podria quedar completada en els pròxims dies amb la venda de les fàbriques a alguna firma estrangera.

Albert Vicent